

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหาย และผู้มีอำนาจจัดการแทน¹

ณัฐวุฒิ กังมะมะโน²

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหายและผู้มีอำนาจจัดการแทน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎี หลักเกณฑ์การการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหายและผู้มีอำนาจจัดการแทน ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจหลักในการดำเนินคดีอาญา ซึ่งหลักการดำเนินคดีอาญาของประเทศไทยนั้นเห็นได้ว่ากฎหมายกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการตลอดการพิจารณาคดี ประชาชนจะเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการดำเนินคดี คงมีเพียงแต่การร้องทุกข์กล่าวโทษและการฟ้องคดีต่อศาลประชาชนที่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ที่กฎหมายให้มีอำนาจดำเนินการแทนผู้เสียหายเท่านั้นประชาชนทั่วไปไม่มีอำนาจเข้าไปฟ้องร้องดำเนินคดีจึงถือได้ว่าการดำเนินคดีของไทยเป็นการดำเนินคดีโดยรัฐ แต่มีข้อยกเว้นให้เอกชนมีสิทธิฟ้องคดีได้โดยมีข้อจำกัดว่าต้องได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญานั้นผู้เสียหาย หมายความว่าบุคคลที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งรวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนดังบัญญัติไว้ในมาตรา 4,5 และ 6 ผู้เสียหายถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญในการดำเนินคดีอาญาซึ่งกฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ของบุคคลที่จะเป็นผู้เสียหายไว้และบัญญัติถึงสิทธิในการดำเนินคดีตั้งแต่เริ่มต้นคดี เช่น ฟ้องคดี ร้องทุกข์ ถอนฟ้อง ขอมความ การยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ อื่น ๆ จนเสร็จสิ้นกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและการที่ผู้เสียหายจะเริ่มการใช้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาได้นั้นก็จะต้องมีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้นและบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดอาญานั้นจึงจะมีสิทธิในการเริ่มดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ซึ่งสิทธิของผู้เสียหายที่จะดำเนินคดีสามารถเลือกใช้สิทธิในการดำเนินคดีได้ คือ

- 1) ใช้สิทธิฟ้องคดีเอง
- 2) มอบคดีให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

ซึ่งสิทธิดังกล่าวทั้ง 2 กรณีนั้นเป็นสิทธิของผู้เสียหายและของบุคคลที่เป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนไม่ว่าจะเป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดินหรือความผิดต่อส่วนตัวผู้เสียหายมีสิทธิที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหา นั้นจนถึงที่สุด ในการดำเนินคดีอาญานั้นตัวบุคคลที่เป็นผู้เสียหายย่อมถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะหากขาดผู้เสียหายแล้วนั้นการดำเนินการพิจารณาคดีย่อมจะมีการขัดข้องซึ่งหากผู้เสียหายนั้นถึงแก่ความตายในระหว่างการพิจารณาคดีแล้วก็ย่อมจะต้องมีบุคคลที่เข้ามารับมรดกความในการดำเนินคดีแทนผู้เสียหายที่ถึง

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหายและผู้มีอำนาจจัดการแทน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือรองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตันศิริและคณะกรรมการสอบคือรองศาสตราจารย์ ประเสริฐ ตันศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร. ปภาศรี บัวสุวรรณ

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต(ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แก่ความตายซึ่งกฎหมายก็ได้กำหนดไว้เฉพาะกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตายเมื่อภายหลังจากการยื่นคำฟ้องต่อศาล แต่หากเป็นกรณีที่ผู้เสียหายได้ถึงแก่ความตายเสียก่อนที่จะได้ทำการฟ้องคดีอาญาต่อศาลเพราะหากผู้เสียหายที่แท้จริงถึงแก่ความตายก็จำเป็นต้องมาพิจารณาถึงเหตุที่ทำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตายหากว่าเหตุที่ทำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตายหรือทำให้ผู้เสียหายบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้หากเหตุที่ทำให้ผู้เสียหายที่แท้จริงถึงแก่ความตายนั้นมาจากการกระทำความผิดอาญาแล้วกฎหมายก็ได้กำหนดตัวบุคคลที่จะเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายไว้ตามมาตรา 5 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งบุคคลดังกล่าวนั้นสามารถที่จะดำเนินคดีแทนผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้ในเฉพาะความผิดหรือข้อหาที่ทำให้ถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้เท่านั้นส่วนความผิดอื่นนอกจากความผิดที่ทำให้ถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้นั้นผู้ที่มีอำนาจจัดการแทนไม่สามารถดำเนินคดีอาญาแทนผู้เสียหายดังกล่าวได้หรือหากเป็นกรณีที่ผู้เสียหายที่แท้จริงถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้แต่เหตุที่ทำให้ถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บดังกล่าวไม่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญาหรือผู้เสียหายมีส่วนในการกระทำความผิดนั้น แล้วก็ไม่อาจที่จะมีผู้ที่มีอำนาจจัดการแทนได้ตามมาตรา 5 เพราะผู้เสียหายที่แท้จริงได้ถึงแก่ความตายด้วยสาเหตุอื่นที่ไม่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญาจึงไม่ก่อให้เกิดอำนาจแก่ผู้ที่มีอำนาจจัดการแทนที่จะดำเนินคดีแทนได้

จากการศึกษาพบว่าปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหายและผู้มีอำนาจจัดการแทนมีปัญหาหลายประการดังต่อไปนี้

ประเด็นปัญหาแรกคือปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญากรณีที่ผู้เสียหายที่แท้จริงถึงแก่ความตายก่อนการร้องทุกข์ ผู้เสียหายที่จะมีสิทธิในการดำเนินคดีอาญานั้นจะต้องเป็นผู้เสียหายที่แท้จริงหรือผู้ที่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายไม่ว่าจะเป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดินหรือเป็นความผิดอาญาต่อส่วนตัวก็มีอำนาจดำเนินการได้ทั้งสิ้นรวมทั้งยังมีอำนาจในการยุติการดำเนินคดีได้ด้วยการถอนคำร้องทุกข์เพื่อให้สิทธิการดำเนินคดีอาญาระงับได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 39 (2) แต่ในคดีที่เป็นความผิดต่อส่วนตัวนั้นในความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์นั้นเมื่อผู้เสียหายที่แท้จริงได้ทำการร้องทุกข์แล้วต่อมาถึงแก่ความตายภายหลังจากการร้องทุกข์แต่เหตุที่ถึงแก่ความตายนั้นไม่ใช่การกระทำความผิดทางอาญาที่จะทำให้เกิดผู้ที่มีอำนาจจัดการแทนได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 5 ในกรณีดังกล่าวนี้้นทายาทก็ไม่สามารถที่จะดำเนินคดีอาญาแก่บุคคลที่กระทำความผิดได้เพราะทายาทดังกล่าวไม่ใช่ผู้ที่มีอำนาจจัดการแทน แต่กฎหมายให้อำนาจแก่ทายาทของผู้เสียหายถึงแก่ความตายนั้นสามารถที่จะยุติคดีในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ได้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาว่างหลักไว้ดังต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 372/2549 การถอนคำร้องทุกข์เป็นสิทธิซึ่ง ป.วิ.อ.มาตรา 126 วรรคหนึ่งบัญญัติให้ผู้ร้องทุกข์ที่จะถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้สิทธิการถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานลักขโมยถือเป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินกรณีผู้ร้องทุกข์ตายสิทธิดังกล่าวย่อมตกทอดแก่ทายาทเมื่อได้รับความตามคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ว่าบรรดาทายาทของผู้เสียหายทุกคนไม่ประสงค์จะดำเนินคดีแก่จำเลยอีกต่อไปและขอถอนคำ

ร้องทุกข์ ดังนั้นผู้ร้องในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้เสียหายซึ่งมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายจึงมีสิทธิถอนคำร้องทุกข์ได้แม้คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลฎีกาและเมื่อมีการถอนคำร้องทุกข์โดยชอบด้วยกฎหมายแล้วสิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม

ป.วิ.อ.มาตรา 39 (2)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 206/2488 วินิจฉัยว่า สิทธิการถอนคำร้องทุกข์ในความผิดฐานยักยอกนั้นเป็นสิทธิเกี่ยวแก่ทรัพย์สินย่อมตกทอดแก่ทายาท ในความผิดฐานยักยอกเมื่อผู้เสียหายตาย ภรรยาซึ่งเป็นทายาทย่อมมีสิทธิแถลงต่อศาลขอถอนคำร้องทุกข์ได้ตามคำพิพากษาผู้เดียว

ซึ่งจะเห็นได้ว่ากรณีดังกล่าวข้างต้นเป็นกรณีที่ศาลฎีกาได้วางหลักว่าในความผิดต่อส่วนตัวเฉพาะความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นสิทธิในการถอนคำร้องทุกข์เป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินย่อมตกทอดแก่ทายาทของผู้ตายและขณะเดียวกันการถึงแก่ความตายของผู้เสียหายในคดีอาญาก็ไม่มีบทบัญญัติที่จะทำให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาระงับแต่อย่างใดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 อีกทั้งในความผิดต่อส่วนตัวที่เกี่ยวกับทรัพย์สินหากไม่มีคำร้องทุกข์พนักงานสอบสวนก็ไม่มีอำนาจสอบสวน ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าไม่มีวิธีการอื่นใดที่จะดำเนินคดีแก่บุคคลที่กระทำความผิดในความผิดต่อส่วนตัวในข้อหาที่เกี่ยวกับทรัพย์สินได้ เช่นความผิดฐานยักยอกซึ่งเมื่อ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 206/2488 ได้วินิจฉัยว่าสิทธิการถอนคำร้องทุกข์เป็นสิทธิในทรัพย์สินเป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินย่อมตกทอดแก่ทายาทและเมื่อ มาพิจารณาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1600 บัญญัติว่า ภายใต้อำนาจของบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้กองมรดกของผู้ตายได้แก่ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตายตลอดทั้งสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่ตามกฎหมายหรือโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้และก็ไม่มีคำพิพากษาของศาลที่จะวินิจฉัยว่าทายาทของผู้เสียหายในความผิดต่อส่วนตัวในข้อหาที่เกี่ยวกับทรัพย์สินมีสิทธิในการร้องทุกข์แต่เมื่อพิจารณาจากกรณีดังกล่าวมานั้นจึงเห็นสมควรที่จะให้มีการตีความกฎหมายเพื่อให้อำนาจแก่ทายาทของผู้เสียหายในความผิดต่อส่วนตัวในข้อหาที่เกี่ยวกับทรัพย์สินมีสิทธิที่จะร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้พนักงานสอบสวนจะได้มีอำนาจสอบสวนในความผิดดังกล่าวเพราะฉะนั้นแล้วก็ไม่อาจที่จะดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยดังกล่าวได้เลยแต่เพียงให้มีสิทธิในการร้องทุกข์เท่านั้นมิใช่หมายความว่า จะให้อำนาจในการฟ้องคดีเพราะทายาทดังกล่าวมิใช่ผู้เสียหายที่แท้จริงและทายาทดังกล่าวก็ไม่ใช่นักกฎหมายที่มีอำนาจจัดการแทน

ประเด็นปัญหาประเด็นต่อมาคือปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิเข้าชั้นระหว่างผู้เสียหายหลายคนในการใช้สิทธิดำเนินคดีอาญาในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในสังคมนั้นบุคคลที่จะมีสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่บุคคลที่กระทำความผิดที่มาก่อให้เกิดความเสียหายนั้นก็คือ ผู้เสียหาย ซึ่งการที่บุคคลใดจะเป็นผู้เสียหายได้จะต้องมาพิจารณาในขณะที่เกิดการกระทำความผิดว่าบุคคลใดได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดอาญานั้น และก็จะต้องมาทำการพิจารณาว่าคุณธรรมทางกฎหมายในแต่ละ

ข้อหาความผิดนั้นกฎหมายมุ่งที่จะคุ้มครองบุคคลใดบ้างซึ่งในกรณีการกระทำความผิดอาญากรรมเดียวนั้น แต่ทำให้บุคคลหลายคนเป็นผู้เสียหายซึ่งสิทธิในการดำเนินคดีอาญาของแต่ละคนนั้นย่อมเป็นสิทธิเฉพาะตัวของแต่ละคนอย่างชัดเจนและการที่จะมาพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้เสียหายจะต้องพิจารณาคุณธรรมทางกฎหมายว่ามุ่งที่จะคุ้มครองบุคคลใดเป็นสำคัญ เช่น ความผิดฐานลักขโมยซึ่งเป็นความผิดต่อส่วนตัวนั้น บุคคลที่จะเป็นผู้เสียหายนั้นก็คือเจ้าของกรรมสิทธิ์และบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินหากว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกับการดำเนินคดีก็ย่อมไม่มีข้อจำกัดแต่อย่างใดแต่หากเจ้าของกรรมสิทธิ์กับบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินเป็นบุคคลคนละคนกันย่อมก่อให้เกิดข้อขัดข้องในการดำเนินการได้และได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาวางหลักไว้ดังต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7832/2556 จำเลยกับพวกร่วมกันลักขโมยรถยนต์ของผู้เสียหายที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ให้เช่าซื้อขณะอยู่ในความครอบครองของผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งเป็นผู้เช่าซื้อเมื่อในขณะกระทำความผิดผู้เสียหายที่ 2 เป็นผู้มีสิทธิครอบครองใช้ประโยชน์รถยนต์ที่เช่าซื้อดังกล่าว การกระทำของจำเลยกับพวกย่อมทำให้ผู้เสียหายที่ 2 ได้รับความเสียหายโดยตรงแม้ผู้เสียหายที่ 2 จะไปแจ้งความร้องทุกข์ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหายที่ 1 แต่ถือได้ว่าได้ร้องทุกข์ในฐานะที่ผู้เสียหายที่ 2 เป็นผู้เสียหายด้วยเช่นกันผู้เสียหายที่ 2 จึงเป็นผู้เสียหายในคดีนี้และย่อมมีอำนาจในการถอนคำร้องทุกข์เมื่อความผิดฐานลักขโมยเป็นความผิดต่อส่วนตัวและคดียังไม่ถึงที่สุดผู้เสียหายขอถอนคำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้เมื่อปรากฏว่าก่อนที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาผู้เสียหายที่ 2 ถอนคำร้องทุกข์สิทธิในการดำเนินคดีอาญาย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา 39(2)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้เสียหายในความผิดฐานลักขโมยดังกล่าวนี้มีบุคคล 2 คนนั้นก็คือ เจ้าของทรัพย์สินและบุคคลที่ครอบครองทรัพย์สินในขณะที่ถูกเบียดบังทรัพย์สินดังกล่าวซึ่งสิทธิในการดำเนินคดีของบุคคลทั้งสองนั้นย่อมเป็นสิทธิเฉพาะตัวอย่างชัดเจนซึ่งหากบุคคลใดจะใช้สิทธิในการดำเนินคดีก็เป็นสิทธิของบุคคลนั้นซึ่งสิทธิในการเริ่มคดีอาญาถือว่าเป็นสิทธิเฉพาะตัวโดยแท้จริงผู้เสียหายคนใดจะใช้สิทธิหรือไม่ใช้สิทธิเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละคนโดยแท้การที่ผู้เสียหายคนหนึ่งใช้สิทธิในการฟ้องคดีอาญาต่อศาลในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวที่มีผู้เสียหายหลายคนแล้วศาลได้มีคำพิพากษาและไม่ว่าผลของคำพิพากษาของศาลจะเป็นอย่างไรก็จะมีผลให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหายคนอื่นเป็นฟ้องซ้ำตามคำพิพากษาศาลฎีกาดังต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1853/2530 จำเลยลงพิมพ์บทความหมิ่นประมาทโจทก์และ ป. ในครั้งเดียวกันเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียว เมื่อ ป. ได้ฟ้องจำเลยในความผิดกรรมนี้จนมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดไปแล้วสิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ย่อมระงับไปตาม ป.วิ.อาญา มาตรา 39 (4)

ซึ่งในการใช้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาหากเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวแต่มีผู้เสียหายหลายคนนั้นแม้ผู้เสียหายจะได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดของจำเลยเช่นเดียวกันและหากต่างคนต่างฟ้องคดีศาลจะเห็นได้ว่าพยานหลักฐานนั้นย่อมเป็นพยานหลักฐานชุดเดียวกัน หากเป็นคดีอาญาเรื่องเดียวกันผู้เสียหายต่างคนต่างฟ้องและใช้สิทธิแยกจากกันศาลจะสั่งรวมการพิจารณาคดีตามประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความอาญามาตรา 33 ไม่ได้แต่ศาลอาจสั่งให้รวมการพิจารณาเหล่านั้นเข้าด้วยกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 28 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 15 ได้ ซึ่งเป็นผลให้การรับฟังพยานหลักฐานของโจทก์จำเลยแยกเป็นรายสำนวนไปหาอยู่ในบังคับที่ต้องฟังพยานหลักฐานรวมเป็นคดีเดียวกันตามมาตรา 33 ไม่ ตลอดจนการพิจารณาที่ไม่จำเป็นต้องพิจารณาเป็นคดีเดียวกันโดยจะแยกพิจารณารายสำนวน

ในการกระทำความผิดกรณีเดียวที่มีผู้เสียหายหลายคนนั้นหากให้ผู้เสียหายแต่ละคนดำเนินคดีโดยต่างคนต่างดำเนินคดีก็จะเกิดปัญหาในการดำเนินกระบวนการพิจารณาการรับฟังพยานหลักฐานที่รับฟังแยกจากกันไม่รับฟังรวมกันซึ่งย่อมส่งผลเสียต่อรูปคดีอย่างยิ่งเพราะหากในคดีหนึ่งซึ่งผู้เสียหายใช้สิทธิฟ้องแล้วพยานหลักฐานมีไม่เพียงพอศาลก็อาจจะมีคำพิพากษายกฟ้องซึ่งจะมีผลให้คดีของผู้เสียหายคนอื่นเป็นฟ้องซ้ำทำให้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหายที่เหลือคนอื่นระงับไปแต่หากกฎหมายให้อำนาจแก่ผู้เสียหายที่จะสามารถที่จะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับผู้เสียหายด้วยกันได้ก็จะทำให้การพิจารณาคดีจะมีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้นและขจัดปัญหาการฟ้องซ้ำในการกระทำความผิดกรณีเดียวแต่มีผู้เสียหายหลายคนได้

ประเด็นปัญหาอีกประการหนึ่งคือปัญหากฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาการใช้สิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ระหว่างผู้เสียหายและพนักงานอัยการในคดีอาญา สิทธิในการดำเนินคดีอาญานั้นกฎหมายให้อำนาจแก่บุคคล 2 ประเภท คือ พนักงานอัยการและผู้เสียหายซึ่งบุคคลทั้งสองนั้นมีสิทธิที่จะดำเนินคดีอาญาได้ต่างหากจากกันดังจะเห็นได้จากมาตรา 34 ซึ่งบัญญัติว่าคำสั่งไม่ฟ้องคดีหาตัดสิทธิผู้เสียหายฟ้องคดีโดยตนเองไม่อีกทั้งมาตรา 120 พนักงานอัยการจะฟ้องคดีโดยมิได้มีการสอบสวนก็ได้แต่ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีหาต้องอยู่ในบังคับของมาตรา 120 ยิ่งไปกว่านั้นกระบวนการไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา 162 และมาตรา 165 ก็วางหลักเกณฑ์สำหรับคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์กับราษฎรเป็นโจทก์ไว้แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ดังนั้น ในคดีอาญาแม้เป็นคดีอาญาเรื่องเดียวกันก็จะถือว่าพนักงานอัยการและผู้เสียหายต่างมีผลประโยชน์ร่วมกันในมูลความในคดีอย่างไรก็ตามเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในคดีของคนหนึ่งแล้วจะมีผลเป็นการตัดอำนาจฟ้องของอีกคนหนึ่งเพราะคดีของอีกคนหนึ่งจะกลายเป็นฟ้องซ้ำต้องห้ามตามมาตรา 39 (4) อีกทั้งเพื่อเป็นการประหยัดเวลาที่จะต้องสูญเสียไปเนื่องจากการดำเนินคดีซ้ำซ้อนกฎหมายจึงเปิดโอกาสให้ผู้เสียหายและพนักงานอัยการอาจจะร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กันได้ตามมาตรา 30 และมาตรา 31³ และการดำเนินคดีอาญานั้น พนักงานอัยการและผู้เสียหายมีอำนาจที่อิสระจากกันในการดำเนินคดีการที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 30 บัญญัติว่า ในกรณีที่พนักงานอัยการนั้นยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในระยะใดก่อน

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 558.

ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาคดีนั้นก็ได้และในมาตรา 31 บัญญัติว่าคดีอาญาที่มีใช้ความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายยื่นฟ้องแล้ว พนักงานอัยการจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในระยะใดก่อนคดีเสร็จเด็ดขาดก็ได้

เห็นได้ว่าการที่กฎหมายได้มากำหนดระยะเวลาในการใช้สิทธิในการร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการนั้นโดยมีกำหนดเวลาในการใช้สิทธิถือว่าบทบัญญัติดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลที่เป็นผู้เสียหายดังกล่าวเพราะบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดนั้นก็คือผู้เสียหายกฎหมายควรที่จะบัญญัติให้อำนาจในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้เสียหายอย่างกว้างขวางไม่ควรที่จะมากำหนดเวลาในการที่จะใช้สิทธิในการดำเนินคดีอาญาอีกทั้งบุคคลที่ได้รับความเสียหาย แท้จริงแล้วคือผู้เสียหายที่เป็นราษฎรนั่นเองเพราะบุคคลที่เป็นผู้เสียหายนั้นย่อมได้รับผลกระทบโดยตรงจากการกระทำความผิดอาญาไม่ว่าจะเป็นความเสียหายในเรื่องที่เกี่ยวข้องทรัพย์สิน เนื้อตัว ร่างกาย ชื่อเสียง หรือแม้กระทั่งชีวิตซึ่งเมื่อมาพิจารณาความเสียหายที่รัฐได้รับนั้นถือว่าความเสียหายต่างกันมากเพราะความเสียหายที่รัฐได้รับการกระทำความผิดอาญานั้นก็คือความไม่สงบเรียบร้อยในสังคมความวุ่นวายเท่านั้นซึ่งเมื่อเทียบกับความเสียหายของผู้เสียหายที่เป็นราษฎรแล้วนั้นถือว่าต่างกันมากฉะนั้นแล้วเมื่อมาพิจารณาการยื่นคำร้องของผู้เสียหายขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ระหว่างมาตรา 30 แล้วนั้นซึ่งกฎหมายกำหนดระยะเวลาในการขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของผู้เสียหายที่จะต้องใช้สิทธิยื่นคำร้องก่อนที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษานั้นหากผู้เสียหายไม่ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ก่อนที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วย่อมต้องห้ามที่จะเข้ามาดำเนินคดีได้ดังนั้นหากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วแม้คดีจะยังไม่ถึงที่สุดผู้เสียหายจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมโจทก์กับพนักงานอัยการเพื่อที่จะใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกาไม่ได้

แต่ในกรณีที่พนักงานอัยการจะร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับผู้เสียหายตามมาตรา 31 บัญญัติให้พนักงานอัยการจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในระยะใดก่อนที่คดีเสร็จเด็ดขาดก็ได้

ดังนั้นในคดีอาญาที่มีใช้ความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายยื่นฟ้องคดีแม้ศาลชั้นต้นจะมีคำพิพากษาคดีของผู้เสียหายแล้วก็ย่อมมีผลเป็นการจำกัดคดีสิทธิมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องจำเลยคนเดียวกันในเรื่องเดียวกันอีกเพราะจะเป็นฟ้องซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (4) แต่หากคดียังไม่ถึงที่สุดอีกทั้งเป็นคดีที่มีใช้ความผิดต่อส่วนตัวกรณีย่อมต้องด้วยหลักเกณฑ์ มาตรา 31 ที่พนักงานอัยการมีสิทธิร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ร่วมกับผู้เสียหาย เพื่อที่จะใช้สิทธิในการอุทธรณ์ ฎีกาได้ทั้งนี้

เพราะมาตรา 31 ให้สิทธิพนักงานอัยการร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ได้ก่อนที่คดีจะถึงที่สุด โดยที่ระยะเวลาที่ผู้เสียหายสามารถยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้นั้นจะต้องยื่นในระยะใดในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นเท่านั้นไม่อาจที่จะยื่นในระหว่างการพิจารณาในศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาได้แต่อย่างใดซึ่งเป็นที่เห็นได้ว่าการพิจารณาคดีอาญาในศาลชั้นต้นนั้นระยะเวลาในการพิจารณาในแต่ละคดีนั้นมีระยะเวลาที่มีความแตกต่างกันซึ่งบางคดีอาจจะต้องใช้เวลาในการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ยาวนาน แต่ในบางคดีใช้ระยะเวลาในการพิจารณาคดีที่ไม่ยาวนานนักและในการพิจารณาคดีอาญานั้นก็ไม่มีกฎหมายที่จะบัญญัติกำหนดหน้าที่ให้พนักงานอัยการในการที่จะต้องแจ้งแก่ผู้เสียหายให้ทราบว่าใน

ขณะนั้นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลนั้นได้อยู่ในขั้นตอนใดแล้วและผู้เสียหายก็ไม่อาจจะทราบได้ ในขณะนี้คดีได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาอยู่ในขั้นตอนใดแล้วเพราะผู้เสียหายไม่ได้เป็นคู่ความในคดี ผู้เสียหายก็ไม่อาจที่ทราบได้ว่าในขณะที่นั้นกระบวนการพิจารณาคดีอาญาอยู่ในขั้นตอนใดแล้วซึ่งผู้เสียหาย อาจจะมาทราบผลของการดำเนินกระบวนการพิจารณาในภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาแล้วซึ่งทำให้ ไม่อาจที่จะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้แล้วเพราะล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมาย กำหนดไว้

ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายได้ให้อำนาจในการดำเนินคดีอาญาแก่พนักงานอัยการมากกว่าผู้เสียหายซึ่ง ถือว่าการจำกัดสิทธิในการดำเนินคดีของผู้เสียหายที่จะใช้สิทธิในการยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับ พนักงานอัยการเพื่อใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาศาลชั้นต้น ซึ่งหากเป็นกรณีที่ผู้เสียหายไม่ ทราบว่าพนักงานอัยการได้ทำการฟ้องจำเลยซึ่งกระทำความผิดต่อผู้เสียหายต่อศาลแต่ผู้เสียหายเพิ่งมาทราบ เรื่องภายหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วนั้นผู้เสียหายก็ไม่สามารถที่จะฟ้องร้องบุคคลที่มากกระทำ ความผิดต่อตนได้เพราะจะเป็นฟ้องซ้ำตามมาตรา 39 (4) และหากกรณีดังกล่าวผู้เสียหายก็จะยื่นคำร้องขอ เข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการก็ไม่ได้เพราะล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ต้องยื่นคำร้อง ขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ก่อนที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาผู้เสียหายก็ไม่มีสิทธิดำเนินคดีดังกล่าวได้เลยและหาก พนักงานอัยการมีดุลพินิจไม่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าวผลของคดีผู้เสียหายก็ไม่อาจจะ ดำเนินกระบวนการพิจารณาอย่างไรได้เลยเพราะผู้เสียหายไม่ใช่คู่ความในคดี แต่ผลของคำพิพากษานั้นกลับ ส่งผลกระทบต่อผู้เสียหายโดยตรงแต่กฎหมายกลับจำกัดอำนาจในการดำเนินคดีของผู้เสียหายไว้ซึ่ง ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้เสียหายผู้เสียหายก็ควรที่จะมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในคดีที่พนักงานอัยการ ฟ้องคดีอาญาที่มีโทษความผิดต่อส่วนตัวได้เพราะบุคคลดังกล่าวนั้นเป็นผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหาย เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาบุคคลนั้นก็ควรที่จะได้รับสิทธิในการดำเนินคดีอาญาและได้รับความเป็น ธรรมอย่างเต็มที่

ประเด็นปัญหาประการสุดท้ายคือปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบความเหมาะสมในคุณสมบัติ ของบุคคลผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่แท้จริงในการดำเนินคดีอาญาเมื่อเกิดการกระทำความผิดอาญา ขึ้นในสังคมนั้นบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากกระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นความผิดต่อ ชีวิต เนื้อตัว ร่างกาย ชื่อเสียง ทรัพย์สินหรืออื่น ๆ และบุคคลดังกล่าวนี้ไม่ได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้นบุคคลดังกล่าวถือ ว่าเป็น ผู้เสียหายที่มีอำนาจในการดำเนินคดีอาญาต่อบุคคลที่มาก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนได้แต่มี ผู้เสียหายบางประเภทที่ความสามารถของบุคคลเหล่านั้นถูกจำกัดอาจจะเป็นเพราะยังมีอายุน้อยไม่มีวุฒิภาวะ เพียงพอที่จะดำเนินคดีหรือเป็นบุคคลมีความบกพร่องในเรื่องของความสามารถหรือเป็นกรณีที่ผู้เสียหายถูก ทำร้ายร่างกายแล้วถึงแก่ความตายหรือได้รับบาดเจ็บรุนแรงจนไม่อาจที่จะดำเนินคดีอาญาเองได้ซึ่งในกรณี ดังกล่าวนั้นกฎหมายก็ได้มีการบัญญัติให้มีบุคคลที่จะมาช่วยเหลือผู้เสียหายที่มีความบกพร่องหรือผู้เสียหาย ที่ถึงแก่ความตายหรือผู้เสียหายที่ได้รับบาดเจ็บรุนแรงจากการกระทำความผิดอาญานั้นก็คือ ผู้มีอำนาจ

จัดการแทนผู้เสียหายที่แท้จริงซึ่งจะเห็นได้ว่าบุคคลที่มีอำนาจจัดการแทนนั้นได้มีการบัญญัติกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าบุคคลใดบ้างที่จะมาทำหน้าที่ในการดำเนินคดีแทนผู้เสียหายที่แท้จริงแต่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายหรือคำวินิจฉัยของศาลที่กำหนดคุณสมบัติหรือก้นกรองหรือพิจารณาถึงความพร้อมของบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใดซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้มีอำนาจจัดการแทนนั้นถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเพราะเป็นตัวแทนของผู้เสียหายมีหน้าที่ในการรักษาผลประโยชน์ของผู้เสียหายในการดำเนินคดีอาญาแต่ไม่มีมาตรการในการตรวจสอบถึงความพร้อมของตัวบุคคลที่มีอำนาจจัดการแทนว่าผู้มีอำนาจจัดการแทนนั้นมีความพร้อมมากน้อยแค่ไหนไม่ว่าจะในด้านการเงินหรือในด้านของความรู้ความสามารถเพราะไม่อาจที่จะปฏิเสธได้ว่าบุคคลแต่ละคนนั้นมีความรู้ความสามารถไม่เท่ากันอีกทั้งการเอาใจใส่ในการรักษาผลประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือความเต็มใจในการเข้ามาดำเนินคดีแทนผู้เสียหายที่แท้จริงซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อคดีของผู้เสียหายอย่างยิ่งซึ่งในกรณีดังกล่าวหากผู้มีอำนาจจัดการเข้ามาดำเนินคดีโดยที่ไม่มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอหรือมีกำลังทรัพย์ที่จะมาจ้างที่ปรึกษาหรือทนายความที่มีความเชี่ยวชาญให้เข้ามาช่วยเหลือในการดำเนินคดีแล้วผลเสียก็จะตกอยู่กับผู้เสียหายอันถือว่าไม่เป็นธรรมแก่ผู้เสียหายเพราะผู้เสียหายได้รับผลร้ายจากการกระทำความผิดทางอาญามารั้งหนึ่งแล้วต้องมารับผลร้ายจากการการดำเนินคดีที่ไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินคดีของผู้มีอำนาจจัดการแทนอีกถือว่าเป็นการซ้ำเติมผู้เสียหายอีกเป็นครั้งที่สอง อีกทั้งบุคคลที่จะมาเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายนั้นในเบื้องต้นความสามารถของบุคคลดังกล่าวก็ต้องไม่ถูกจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วยนั่นก็คือบุคคลนั้นจะต้องมีอายุ 20 ปีขึ้นไปและบุคคลนั้นก็ต้องไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือไม่เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถต่อมาก็จะต้องมาพิจารณาถึงความรู้ความสามารถของบุคคลที่จะมาเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายแต่ก็ไม่มีบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติไว้แต่อย่างใดจึงทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้เสียหายที่แท้จริง

จากการศึกษาค้นคว้ากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้เสียหายและผู้มีอำนาจจัดการแทนพบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญากรณีของผู้เสียหายที่แท้จริงถึงแก่ความตายก่อนการร้องทุกข์

จากการศึกษาพบว่าควรจะต้องมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้อำนาจแก่ทนายของเสียหหายที่ถึงแก่ความตายก่อนการร้องทุกข์ในความผิดต่อส่วนตัวในข้อหาที่เกี่ยวกับทรัพย์มีสิทธิที่จะร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้พนักงานสอบสวนจะได้มีอำนาจดำเนินคดีกับผู้ต้องหาหรือจำเลยเพราะมิฉะนั้นแล้วก็ไม่อาจที่จะดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยดังกล่าวได้เลย และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมถือว่ากรณีดังกล่าวเป็นช่องว่างของกฎหมายที่ต้องมีการตีความกฎหมายเพื่อที่จะป้องกันมิให้เกิดการลักลั่นของกฎหมายและกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่ถูกสร้างมาเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม

ดังนั้นผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อเพิ่มอำนาจให้แก่ทนายที่มีสิทธิรับมรดกของผู้เสียหายที่แท้จริงเพื่อให้มีอำนาจในการร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานสอบสวน โดยให้มีข้อความดังต่อไปนี้

มาตรา 5/1 ในกรณีความผิดอาญาข้อหาที่เกี่ยวกับทรัพย์หากผู้เสียหายที่แท้จริงถึงแก่ความตายก่อนที่จะร้องทุกข์ให้ทนายที่มีสิทธิในการรับมรดกของผู้เสียหายดังกล่าวมีอำนาจในการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

2. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิเข้าช้อนระหว่างผู้เสียหายหลายคนใน

การใช้สิทธิดำเนินคดีอาญา

จากการศึกษาพบว่าควรจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายเพื่อเป็นการให้อำนาจแก่ผู้เสียหายที่จะสามารถที่จะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับผู้เสียหายด้วยกันได้ก็จะทำให้การพิจารณาคดีจะมีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้นและขจัดปัญหาการฟ้องซ้ำในการกระทำความผิดกรรมเดียวแต่มีผู้เสียหายหลายคนได้

ดังนั้นผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องการยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์โดยให้ผู้เสียหายสามารถที่จะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับผู้เสียหายด้วยกันเองได้ โดยให้มีข้อความดังต่อไปนี้

มาตรา 30/1 บัญญัติว่า ในกรณีที่การกระทำความผิดอาญากรรมเดียวแต่มีผู้เสียหายหลายคนให้ผู้เสียหายสามารถที่จะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับผู้เสียหายด้วยกันได้ก่อนที่จะศาลชั้นต้นจะมีคำพิพากษา

3. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาการใช้สิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์

ระหว่างผู้เสียหายและพนักงานอัยการในคดีอาญา

จากการศึกษาพบว่าควรจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายในกรณีกำหนดระยะเวลาการยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการเพื่อเพิ่มอำนาจในการดำเนินคดีให้แก่ผู้เสียหายในคดีอาญาเพื่อขจัดข้อจำกัดในการดำเนินคดีและเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ดังนั้นผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องการยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 30 เสียใหม่ โดยให้มีข้อความดังต่อไปนี้

คดีอาญาใดซึ่งพนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในระยะใดก็ได้ก่อนคดีเสร็จเด็ดขาดก็ได้

4. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบความเหมาะสมในคุณสมบัติของบุคคลผู้

มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่แท้จริงในการดำเนินคดีอาญา

จากการศึกษาพบว่าควรจะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในกรณีให้มีการตรวจสอบคุณสมบัติความพร้อมและความสามารถของบุคคลที่จะเข้ามาเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่แท้จริง

ดังนั้นผู้เขียนจึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในประเด็นการตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่แท้จริงโดยการเพิ่มเติมกฎหมาย โดยให้มีข้อความดังต่อไปนี้

มาตรา 5/1 บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียร้องขอหรือศาลเห็นสมควรจะให้มีการไต่สวนถึงความรู้หรือความสามารถหรือความพร้อมในการดำเนินคดีอาญาของผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่แท้จริงก็ได้หากในการไต่สวนนั้นศาลเห็นว่าบุคคลผู้มีอำนาจจัดการแทนดังกล่าวไม่มีความเหมาะสมให้ศาลตั้งผู้ร้องหรือบุคคลอื่นตามที่ศาลเห็นสมควรเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนหากไม่มีบุคคลใดเหมาะสมเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่แท้จริงให้ศาลตั้งพนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจจัดการแทน

เอกสารอ้างอิง

ณรงค์ ใจหาญ. หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5 ปรับปรุงใหม่.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.

ธานีศ เกศวพิทักษ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่

ที่ 14. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2561.